

Riktlinjer för förmedling av särskilda boenden inom SoL och LSS inklusive socialpsykiatriska stödboenden

Hemställan från socialnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Riktlinjer för förmedling av särskilda boenden inom SoL och LSS inklusive socialpsykiatriska stödboenden i enlighet med bilaga till utlåtandet godkänns.
2. Socialnämnden ska utarbeta tillämpningsanvisningar tillhörande dessa riktlinjer.

Föredragande borgarrådet Alexander Ojanne

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden fick följande uppdrag i stadens budget för 2025: Socialnämnden ska ta fram riktlinjer för förmedling av platser i bostad med särskild service inom socialtjänstlagen (2025:400), SoL, och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387), LSS.

Socialförvaltningen har i samarbete med myndighetsutövande enhetschefer från stadsdelsnämndernas enheter för socialpsykiatri och funktionsnedsättning, arbetat fram dessa riktlinjer. Det har tidigare inte funnits några samlade riktlinjer för förmedlingen av dessa särskilda boenden. Det nu framtagna dokumentet utgör därför en ny reglering av processen.

Dessa riktlinjer reglerar förmedlingsprocessen av platser i särskilda boenden inom SoL och LSS samt socialpsykiatriska stödboenden. Riktlinjerna är ett stöd för myndighetsutövande medarbetare inom verksamhetsområdena funktionsnedsättning och socialpsykiatri, privata och kommunala utförare av boendeinsatser enligt SoL och LSS inom stadens valfrihetssystem samt ansvariga medarbetare inom socialnämnden.

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling i staden när det gäller förmedling av dessa boendeplatser. Syftet med riktlinjerna är även att klargöra ansvarsfördelning mellan socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna.

Beredning

Ärendet har initierats av socialnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret är positiv till socialnämndens förslag till riktlinjer och anser att de bidrar till ökad tydlighet och ökad rättssäkerhet. Stadsledningskontoret efterfrågar vissa förtydliganden, eventuellt i kommande tillämpningsanvisningar.

Bromma stadsdelsnämnd är positiva till riktlinjerna.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd välkomnar riktlinjerna.

Farsta stadsdelsnämnd ställer sig positiv till förslaget.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd är huvudsakligen positiv men efterfrågar några förtydliganden.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är huvudsakligen positiv men önskar några förtydliganden, bland annat hur prioriteringar ska göras vid ej verkställda beslut.

Järva stadsdelsnämnd är positiv till riktlinjerna.

Kungsholmens stadsdelsnämnd har inga invändningar och välkomnar de framtagna riktlinjerna som tydliggör ansvarsfördelning samt processen för förmedling av platser i särskilda boenden inom SoL och LSS samt socialpsykiatriska stödboenden.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd är huvudsakligen positiv till förslaget.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd välkomnar riktlinjerna för förmedling av särskilda boenden enligt SoL och LSS, inklusive socialpsykiatriska boenden. Nämnden uppfattar att riktlinjerna är tydligt utformade och ändamålsenliga.

Skärholmens stadsdelsnämnd är positiv men önskar några förtydliganden.

Södermalms stadsdelsnämnd är positiv till förslaget.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Tidigare har det inte funnits några samlade riktlinjer för förmedlingen av särskilda boenden. Detta har inneburit att förmedlingsprocesserna i viss utsträckning har hanterats olika.

Riktlinjerna, tillsammans med den kommande tillämpningsanvisningen, skapar enhetliga rutiner och ger en klar ansvarsfördelning mellan stadsdelsnämnderna och socialnämnden. Riktlinjen underlättar för en mer likställd implementering av

förmedling av särskilda boende inom SoL och LSS inklusive socialpsykiatriska stödboenden. Det är välkommet.

Bilaga

Bilaga - Riktlinjer för förmedling av särskilda boenden inom SoL och LSS inklusive socialpsykiatriska stödboenden, dnr KS 2026/146-1.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 3 juni 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Ärendet

Riktlinjer för förmedling av särskilda boenden inom SoL och LSS inklusive socialpsykiatriska stödboenden reglerar den centrala förmedlingsprocessen av platser. Socialnämnden ansvarar för förmedling av bostäder enligt ovan och stadsdelsnämnderna för beställning och verkställighet.

Riktlinjerna syftar till att tydliggöra förmedlingsprocessen samt säkerställa rättssäkerhet och likabehandling. Riktlinjerna reglerar även ansvarsfördelningen mellan socialnämnden och stadsdelsnämnderna.

Processerna skiljer sig åt mellan LSS och SoL, men socialnämnden har valt att reglera båda i ett gemensamt dokument för att skapa en sammanhållen struktur och underlätta gemensamma processer.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 27 januari 2026 följande.

1. Socialnämnden godkänner förslaget till riktlinjer för förmedlingen av särskilda boenden inom SoL och LSS inklusive socialpsykiatriska stödboenden.
2. Socialnämnden ska utarbeta tillämpningsanvisningar för handläggning enligt dessa riktlinjer.
3. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 30 december 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser att det finns ett behov av gemensamma riktlinjer för förmedlingsprocessen och har, i samarbete med myndighetsutövande enhetschefer från stadsdelsnämndernas enheter för socialpsykiatri och funktionsnedsättning, arbetat fram dessa riktlinjer för förmedlingsprocessen.

Ett samlat dokument skapar enhetliga rutiner och ger en klar ansvarsfördelning mellan stadsdelsförvaltningarna och socialförvaltningen. Riktlinjerna underlättar för medarbetare att utföra sina uppgifter, möjliggör en konsekvent tillämpning av gemensamma processer och gör det möjligt att följa upp och utvärdera verksamheten på ett systematiskt sätt. De bidrar även till att introduktion av nya medarbetare kan ske mer effektivt.

Förvaltningen konstaterar att det tidigare inte har funnits några samlade riktlinjer för förmedlingen av särskilda boenden. Detta har inneburit att processerna i viss utsträckning har hanterats olika. Socialförvaltningen bedömer därför, i enlighet med det tilldelade budgetuppdraget, att det är nödvändigt att införa ett nytt dokument som reglerar förmedlingsprocessen och skapar en gemensam struktur.

Förvaltningen ansvarar för bostadsförmedling inom stadens valfrihetssystem. Processerna skiljer sig mellan LSS och SoL, men förvaltningen bedömer att det är

ändamålsenligt att reglera båda inom ett gemensamt dokument. Detta skapar en sammanhållen struktur och underlättar gemensamma processer.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förslaget till riktlinjer för förmedlingen av särskilda boenden inom SoL och LSS inklusive socialpsykiatriska stödboenden. Förvaltningen föreslår även att nämnden uppdrar åt förvaltningen att ta fram tillämpningsanvisningar tillhörande dessa riktlinjer.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av socialnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret	5
Bromma stadsdelsnämnd	6
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	6
Farsta stadsdelsnämnd	7
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd	7
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	9
Järva stadsdelsnämnd	9
Kungsholmens stadsdelsnämnd	10
Norra innerstadens stadsdelsnämnd	10
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	12
Skärholmens stadsdelsnämnd	12
Södermalms stadsdelsnämnd	14
Reservationer m.m.	16

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 maj 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret *tillstyrker* socialnämndens förslag till riktlinjer och anser att de bidrar till ökad tydlighet och ökad rättssäkerhet. Ett samlat dokument skapar

enhetliga rutiner och förtydligar ansvarsfördelningen mellan stadsdelsförvaltningarna och den centrala förmedlingen hos socialförvaltningen.

Stadsledningskontoret noterar att det finns vissa skillnader i hanteringen mellan SoL och LSS gällande den tid som en person har på sig att tacka ja till ett erbjudande som kan behöva ses över eller motiveras, eventuellt i kommande tillämpningsanvisningar. Stadsledningskontoret efterfrågar också ett förtydligande gällande gränsdragningen mellan förtur i kön kontra behov av att köpa plats med individuellt avtal när risk för vite föreligger.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Bromma stadsdelsnämnd antar tjänsteutlåtande som sitt eget och överlämnar det som svar på remissen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Bromma stadsdelsförvaltning delar uppfattningen att ett samlat dokument med enhetliga rutiner ger en tydligare ansvarsfördelning mellan socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna gällande förmedling av särskilda boenden.

Förvaltningen anser vidare att det finns ett behov av gemensamma riktlinjer för förmedlingsprocessen och att riktlinjerna med stor sannolikhet kan underlätta för myndighetsutövande medarbetare och chefer att utföra sina uppgifter genom en konsekvent tillämpning av gemensamma processer.

Förvaltningen anser att användning av gemensamma riktlinjer och en konsekvent tillämpning av dessa även underlättar för verksamheterna att följa upp och genomföra utvärderingar på ett systematiskt sätt.

I enlighet med Socialförvaltningens tilldelade budgetuppdrag förordar förvaltningen nödvändigheten av att införa ett nytt dokument som reglerar förmedlingsprocessen av ovanstående boenden samt skapar en gemensam struktur. Sammanfattningsvis är förvaltningen positiv till föreslagen riktlinje.

Stadsdelsförvaltningen föreslår att Bromma stadsdelsnämnd antar yttrandet som sitt eget och överlämnar det som svar på remissen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Emelie Wassermann (SD), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen välkomnar riktlinjer för förmedling av särskilda boenden inom SoL och LSS inklusive socialpsykiatriska boenden.

Stadsdelsförvaltningen menar att riktlinjerna är tydligt utformade och i stort bör uppfylla sitt syfte, men noterar vissa omotiverade skillnader i hantering av förmedling av bostäder enligt SoL respektive LSS. Det gäller till exempel den tid en person har att tacka ja till ett erbjudande om bostad. Dessa skillnader kring hanteringen bör ses över för att säkerställa en ökad grad av likställighet mellan målgrupperna.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till riktlinjer för förmedling av särskilda boenden enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) inklusive socialpsykiatriska stödboenden.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till att det i samråd med stadens enhetschefer tagits fram riktlinjer eftersom processen tidigare sett olika ut över staden.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjös stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 april 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på och välkomnar riktlinjer som är samlade i ett dokument och som gäller både SoL och LSS. Förvaltningen anser att riktlinjerna till största del är lätta att förstå och följa, men har några synpunkter att lyfta.

Rörande förmedling av särskilt boende enligt LSS innebär ordningen i praktiken att akuta behov eller de behov som bäst matchar ledig plats prioriteras framför beslutens tidsordning. Detta är ogynnsamt för stadsdelsförvaltningarna gällande ej verkställda beslut då prioritering ofta sker först när stadsdelsförvaltningen står inför risken att

åläggas vite, vilket skapar en reaktiv snarare än proaktiv hantering. För stadsdelsförvaltningen har detta medfört att insatser i vissa fall behövt erbjudas utanför lagen om valfrihet (LOV), då erbjudanden inte kunnat ges via stadens ordinarie kö. Detta trots att brukaren har bedömts kunna få sina behov tillgodosedda inom LOV. Konsekvensen blir en ökning av placeringar utanför LOV, trots att sådana lösningar i många fall hade kunnat undvikas. Detta sker i syfte att minska tiden med ej verkställda beslut och därmed undvika sanktioner. Förvaltningen ser därför att det är av vikt att förmedlingen eftersträvar en hantering och prioritering som undviker att insatser behöver erbjudas utanför LOV, när behoven kan tillgodoses inom LOV.

Vidare framstår tidsgränsen om sex månader utan erbjudande som alltför lång. Det finns risk för vite om erbjudanden inte kan ges med tätare intervall, vanligtvis minst var tredje månad. Nuvarande formulering, som sätter behov framför kötid, riskerar därför att försvåra stadsdelsförvaltningarnas möjligheter att säkerställa skyndsam verkställighet och undvika sanktioner. Tidsgränsen bör ses över eller förtydligas i förhållande till dessa krav.

Det önskas även ett tydliggörande angående vem som gör en placeringsförfrågan till Enheten för central placering. Av förslaget kan det tolkas som att förmedlingen initierar en förfrågan när ett beslut inte har verkställts inom sex månader via kön. Samtidigt har det uppfattats som att det alltid är stadsdelsförvaltningen som ansvarar för att initiera en sådan förfrågan. Mot denna bakgrund är det oklart vad som gäller och förtydligande efterfrågas.

Det krävs en tydlig reglering av vem som har vilket uppdrag och att arbetssätten bottnar i den erfarenhet och kunskap som redan finns hos stadsdelarna för hur man ska arbeta för att undvika sanktioner.

När det gäller svarstid ges den enskilde, enligt riktlinjen, tio dagar att svara på ett erbjudande om boende enligt LSS, medan motsvarande svarstid vid platsförfrågan enligt SoL är fem dagar. Mot bakgrund av att det i praktiken kan vara minst lika utmanande att motivera den enskilde att tacka ja till insats inom SoL som inom LSS, efterfrågas en motivering till denna skillnad.

Regionala funktionshindersrådet i Hägersten-Älvsjö och Skärholmen har tagit del av remissen och yttrar sig rörande förmedling av särskilt boende enligt LSS. Funktionshinderrådet stödjer att ett erbjudande om matchat boende ska besvaras inom 10 dagar, men med tillägget om inte särskilda skäl finns.

Sammantaget ser förvaltningen positivt på och välkomnar förslaget som syftar till att säkerställa likställighet och rättssäkerhet rörande förmedling av dessa boenden.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

1. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på kommunstyrelsens remiss.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Hässelby- Vällingby stadsdelsförvaltning delar uppfattningen om att det finns behov av samlade riktlinjer för förmedling av särskilda boenden inom SoL och LSS. Förvaltningen bedömer att det är ändamålsenligt att skapa enhetliga rutiner och en ökad tydlighet för ansvarsfördelning mellan stadsdelsförvaltningarna och socialförvaltningen. Att reglera båda processerna för SoL och LSS i samma dokument underlättar arbetet.

Förvaltningen föreslår ett förtydligande av beskrivningen av tidsgränser för beslut, som benämns i avsnitt 11.2. I riktlinjerna anges att om den enskilde inte fått erbjudande inom sex månader, eller har stödbehov som inte kan tillgodoses inom stadens upphandlade boenden, ska plats utanför LOV erbjudas.

I SoL och LSS regleras att beslut ska verkställas utan oskäligt dröjsmål. Tillsynsmyndigheterna, Justitieombudsmannen (JO) och Inspektionen för vård och omsorg (IVO), har också uttalat sig om att bifallsbeslut för bostad med särskild service bör ske inom några månader. Vidare har IVO ansett att det i ett av nämndens ärenden uppstått oskäligt dröjsmål, när det dröjt sex månader efter att den enskilde beviljats en insats. Förvaltningen vill här belysa att kommunen är skyldig att rapportera ej verkställda beslut efter tre månader och riskerar vite vid dröjsmål.

Förvaltningen anser att riktlinjerna behöver tydliggöra hur prioriteringar ska göras vid ej verkställda beslut. Detta eftersom risk för vite kan föreligga även i de fall den enskilde har tackat nej till erbjuden plats inom valfrihetssystemet. Vid extern placering utanför LOV behöver även de ekonomiska ramarna beaktas, då kostnaden inte får överstiga fastställd nivåpris.

Stadsdelsförvaltningen föreslår att Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd antar yttrandet som sitt eget och överlämnar det som svar på remissen.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 mars 2026 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 februari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Järva stadsdelsförvaltning ställer sig bakom det förslag som framkommer i Riktlinjer för förmedling av särskilda boenden inom SoL och LSS inklusive socialpsykiatriska stödboende. Men vill lyfta områden som är viktiga att ta i beaktan.

Förvaltningen ställer sig positiv till att ansvarsfördelningen mellan en central förmedlingsfunktion och stadsdelsnämnder tydliggörs. Det är dock viktigt att dialog och god samverkan i komplexa ärenden fungerar bra och att stadsdelsnämndernas ansvar för insatsens lämplighet är tydlig. Bedömningen från förvaltningen är att riktlinjerna utgör ett viktigt steg mot en mer enhetlig och transparent fördelningsprocess i Stockholms Stad. Den centrala förmedlingsfunktionen måste säkerställa att matchningsprocessen i det erbjudna boendet är lämpligt i praktiken utifrån individuella behov och inte enbart formellt rätt utifrån den enskildes målgrupp.

Förvaltningen vill även lyfta vikten av god framhållning i ärenden som rör placering av barn och unga samt vid övergång från barnboende till vuxenboende enligt LSS. Det bör framgå att planering och samverkan behöver säkerställas för att undvika avbrott i insatser och risk för att beslut ej verkställs. Samt att barns bästa tydligt ska beaktas i relevanta delar av den framtagna riktlinjen.

Det är av stor vikt att stadsdelsförvaltningarna rapporterar korrekt till den centrala förmedlingsgruppen om det är risk för vite från IVO utifrån icke verkställt beslut i ärenden. Tydliga rutiner behöver vara framtagna för detta. Risken för får inte ge konsekvensen att erbjudande om bostad lämnas utan att lämpligheten för den enskilde är tillräckligt utredd. Rättssäkerheten för den enskilde måste alltid väga tyngst.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 april 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har inga invändningar och välkomnar de framtagna riktlinjerna som tydliggör ansvarsfördelning samt processen för förmedling av platser i särskilda boenden inom SoL och LSS samt socialpsykiatriska stödboenden.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

1. Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 februari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att nya riktlinjer på en övergripande nivå med syfte att skapa enhetlighet tagits fram.

Förvaltningen vill dock poängtera att implementering av arbetssätt och processer gällande förmedling av särskilda boenden görs på ett ansvarsfullt sätt, utvärderas och riskbedöms så att intentionerna med riktlinjerna efterlevs. Det kan handla om att uppgifter hålls uppdaterade i system, att processer som rör informationsutbyte fungerar, att matchning mellan behov hos individ och innehåll i insats/ erbjuden plats görs av medarbetare med kompetens för uppgiften.

Nedan tas upp synpunkter som kommit fram på olika avsnitt av riktlinjen.

3.1 Socialnämndens ansvar

Under avsnittet tas bland annat "intresselistan" upp. Utredare som arbetar i Bedömnings- och förmedlingsgruppen, socialförvaltningen, ansvarar för intresselistan avseende bostad med särskilt stöd SoL och LSS samt stödboende. I samband med varje tertiärrapport skickar ansvarig utredare i bedömnings- och förmedlingsgruppen ut intresselistor till varje stadsdelsförvaltnings beställarchef. Syftet med det är att påminna stadsdelsförvaltningarna om att hålla intresselistan uppdaterad.

Förvaltningen anser att intresselistan endast behöver skickas ut årligen eller halvårsvis. Målgruppen har ett omfattande och långvarigt hjälpbehov varför förändringar kring boenden sker relativt sällan. Det behöver ställas i proportion till nyttan med att uppdatera intresselistan. För mer omedelbara förändringar skulle annan form av kommunikation vara lämpligare.

10. Ej verkställda beslut

Under avsnittet beskrivs arbetssätt kopplat till rapportering av ej verkställda beslut. Om en stadsdelsförvaltning riskerar vite med anledning av ej verkställda beslut inom socialpsykiatriska boenden enligt SoL, ska ansvarig chef utan dröjsmål kontakta socialförvaltningens bedömnings- och förmedlingsgrupp. Om det finns risk för vite i ärenden som rör särskilt boende enligt LSS ska handläggaren justera intresseanmälan till prioritet Sanktionsavgift.

Här vill förvaltningen lyfta att det är ett nytt arbetssätt, vilket kommer att innebära en ökning av antalet prioriterade ärenden. Alla beslut som inte är verkställda inom fem-sex månader är ärenden som kan vara risk för sanktionsavgift.

11.2 Matchning

Avsnittet beskriver processen för matchning inom funktionsnedsättning. Om den enskilde inte fått erbjudande inom 6 månader eller om den enskilde har mycket specifikt anpassat stödbehov som inte kan tillgodoses inom stadens upphandlade boenden ska plats utanför LOV, Lagen om valfrihet, erbjudas. När det kommer till en placering utanför LOV skickas förfrågan till enheten för central placering på socialförvaltningen som söker ett passande boende till den enskilde.

Förvaltningen ser risk med att vänta sex månader innan plats utanför LOV undersöks. Enheten för central placering uppger att det kan ta ytterligare två månader för dem att ordna med ett erbjudande, det vill säga att processen riskerar att ta upp till åtta månader för erbjudande. Om boende inte erbjuds var tredje månad riskeras vite från IVO, Inspektionen för vård och omsorg.

Utöver dessa kommentarer och risker ser förvaltningen att riktlinjerna kommer att bidra till mer enhetliga och strukturerade processer.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 februari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen välkomnar riktlinjerna för förmedling av särskilda boenden enligt SoL och LSS, inklusive socialpsykiatriska boenden. Förvaltningen uppfattar att riktlinjerna är tydligt utformade och ändamålsenliga. Samtidigt noteras vissa skillnader i hur förmedlingen hanteras mellan bostäder enligt SoL respektive LSS, vilka kan upplevas som svåra att motivera. Det gäller exempelvis den tid som den enskilde har för att ta ställning till ett erbjudande om bostad. Stadsdelsförvaltningen ser därför gärna att dessa skillnader ses över, i syfte att ytterligare stärka likvärdigheten mellan målgrupperna.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

1. Stadsdelsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens skrivelse som svar på remiss om riktlinjer för förmedling av särskilda boenden inom SoL och LSS inklusive socialpsykiatriska stödboenden.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till gemensamma riktlinjer för förmedlingsprocessen. Ett samlat dokument skapar enhetliga rutiner och förtydligar ansvarsfördelningen mellan stadsdelsförvaltningarna och den centrala förmedlingen hos socialförvaltningen. Riktlinjerna underlättar för medarbetare att utföra sina uppgifter, möjliggör en konsekvent tillämpning av gemensamma processer och gör det möjligt att följa upp och utvärdera verksamheten på ett systematiskt sätt.

I riktlinjernas kapitel 6. Valfrihetssystemet framgår att den enskilde har möjlighet att själv välja utförare eller det stadsdelsområde som denne vill bo i. Förvaltningen ser att det med fördel kan framgå mer information i riktlinjerna om själva valet som exempelvis hur många bostäder en enskild kan tacka nej till utan att det påverkar det gynnande beslutet. Förvaltningen föreslår även ett tillägg om att erbjudande av bostad sker var tredje månad för att minska risken för att IVO (Inspektionen för vård och omsorg) ansöker om särskild avgift (vite) hos förvaltningsrätten avseende ej verkställda beslut.

I kapitel 6.1 Handläggarens ansvar för att främja delaktighet och inflytande framgår att om den enskilde uttrycker missnöje med insatsen eller utföraren ska den enskilde få möjlighet att byta utförare. Förvaltningen ser ett behov av att förtydliga hur detta byte ska genomföras och på vilka premisser, då det annars finns en risk för skillnader i bedömningar mellan stadsdelsförvaltningarna. Det är inte heller lämpligt att ansvaret vilar på en enskild handläggare.

Av riktlinjerna framgår även att handläggaren ska ge information om möjliga utförare på ett neutralt och sakligt sätt, utan att favorisera någon. Samtidigt ska den enskilde få stöd att göra ett aktivt val utifrån sina behov, önskemål och livssituation.

Informationen ska vara tydlig, jämförbar och tillräcklig för att möjliggöra ett välgrundat beslut. Förvaltningen ser en utmaning för handläggaren att vara neutral inom de kategorier där valen är högst begränsade, exempelvis när det avser boenden för personer med särskilda diagnoser.

I kapitel 10. Ej verkställda beslut framgår att kommunen enligt lag måste rapportera beslut om insatser som inte verkställts inom tre månader till IVO. I Stockholms stad ansvarar stadsdelsnämnderna för kvartalsvis rapportering, medan socialnämnden sammanställer en övergripande statistikrapport till kommunfullmäktige. Av riktlinjerna framgår även att om en stadsdelsförvaltning riskerar vite med anledning av ett ej verkställt beslut inom socialpsykiatriska boenden enligt SoL, ska ansvarig chef utan dröjsmål kontakta socialförvaltningens bedömning- och förmedlingsgrupp då detta föranleder skäl till förtur i kön. Om det finns risk för vite i ärenden som rör särskilt boende enligt LSS ska handläggaren justera intresseanmälan för boende för att förmedlarna ska kunna ge ärendet företräde. Förvaltningen ser ett behov av att förtydliga riktlinjerna med exempel på situationer när det kan finnas en större risk för vite då förvaltningen ser att denna risk finns redan när beslutet inte har verkställts

efter tre månader. Riktlinjerna behöver också förtydliga gränsdragning mellan förtur i kön kontra behov av att köpa plats med individuellt avtal.

I kapitel 11.1 Placering i kö framgår att när den enskilde fått ett beslut om särskilt boende enligt LSS lägger handläggaren in den enskildes önskemål om boende i specifik stadsdel. Förvaltningen ser en utmaning i att den enskilde får möjlighet att önska stadsdel då detta kan leda till att den enskilde står länge i kö utan att bli erbjuden en bostad. Förvaltningen ser därför att den enskilde ska erbjudas boenden i hela staden.

I kapitel 11.3 Erbjudande (vid ja/nej) framgår att den enskilde har 10 dagar på sig att tacka ja eller nej till ett erbjudande om boende. Vid ja får personen platsen och utförare samt handläggare informeras, varefter processen med inflyttning startar och personen tas bort från intresselistan. Vid nej informeras berörda parter, skälen dokumenteras och personen står kvar på intresselistan för framtida erbjudanden. Förvaltningen ser att avsnittet med fördel skulle kunna kompletteras med information om att de särskilda boendena inte har rätt att neka en brukare möjlighet att flytta in. Det förekommer idag exempelvis att boenden som anser att den enskilde har för stora behov uttrycker att de inte tror att individen kommer att trivas med följden av att den enskilde tackar nej.

I kapitel 12.1 Att registrera den enskilde för intresseanmälan framgår att handläggaren registrerar val av boende i intresseanmälan, i verksamhetssystemet, när den enskilde har gjort sitt val. Den enskilde kan välja max två stadsdelsförvaltningar eller max två boenden. Förvaltningen ser gärna att det går att välja "hela staden" som ett alternativ om brukaren kan tänka sig det.

I kapitel 12.2 Placering i kö utan ansökan framgår att en person i vissa fall kan placeras i kö till särskilt boende utan formell ansökan, som en förebyggande åtgärd för att möta framtida behov. Köplaceringen innebär inte att en insats är beviljad och personen kan tacka nej till erbjuden plats. Den enskilde ska alltid informeras om köplaceringen för att säkerställa öppenhet och delaktighet. Förvaltningen ställer sig positiv till detta.

Förvaltningen ser att ett kompletterande avsnitt om ansvarsfördelningen mellan stadsdelar, exempelvis när en skärholmsbo bor på ett boende i en annan stadsdel, med fördel kan lyftas in i riktlinjerna. Detta för att minska risken för en otydlig ansvarsfördelning.

De tillämpningsanvisningar som ska tas fram som ett komplement ser förvaltningen kommer att få betydelse för hur riktlinjerna fungerar i praktiken. Det är även viktigt att dessa följs upp och utvärderas över tid.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på gemensamma riktlinjer för förmedlingsprocessen. Genom dessa skapas enhetliga rutiner, ökad likvärdighet och tydligare ansvarsfördelning mellan stadsdelsförvaltningarna och socialförvaltningen. Gemensamma riktlinjer kan också underlätta systematisk uppföljning och utvärdering av verksamheten samt bidra till att introduktion av nya medarbetare kan ske mer effektivt.

Det är positivt att ärenden med risk för vite föreslås prioriteras genom förtur i kön, under förutsättning att lämpliga platser finns tillgängliga. Avslutningsvis bedömer förvaltningen att det finns behov av tydliga tillämpningsanvisningar för att säkerställa en enhetlig och rättssäker hantering.

Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Emelie Wassermann (SD)

Sverigedemokraterna konstaterar att riktlinjer för förmedling av särskilda boenden inom SoL och LSS är ett viktigt steg för att skapa en mer enhetlig och rättssäker hantering i staden. Samtidigt finns det brister i riktlinjerna som riskerar att påverka både likvärdighet och kvalitet i insatserna.

Vi anser det särskilt problematiskt att det finns omotiverade skillnader i hanteringen mellan SoL och LSS, exempelvis vad gäller svarstider och processer. Detta riskerar att skapa otydlighet och ojämlik behandling mellan olika målgrupper, vilket även förvaltningen själv lyfter som ett utvecklingsområde.

Sverigedemokraterna vill även betona vikten av kontinuitet för personer i behov av stöd. Regelverk som innebär att individer, exempelvis inom socialpsykiatri, överförs till annan verksamhet vid en viss ålder riskerar att skapa otrygghet och försämrade förutsättningar för en stabil livssituation.

Sammantaget anser vi att riktlinjerna behöver utvecklas för att i större utsträckning säkerställa likvärdig hantering, stärka den lokala förankringen och sätta den enskildes behov och trygghet i första rummet.